

Pravosudna Komisija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 14. stav (1) tačka n) Zakona o pravosudnoj komisiji Brčko distrikta BiH («Službeni glasnik Brčko distrikta BiH», broj 19/07, 20/07 i 2/08) i člana 124. stav (2) Zakona o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 44/11), na sjednici održanoj 29.10.2012. godine usvojila je sledeći

P R A V I L N I K

O PRIMJENI VASPITNIH PREPORUKA PREMA MALOLJETNIM UČINIOCIMA KRIVIČNIH DJELA

DIO PRVI – OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet pravilnika)

Ovim pravilnikom propisuje se način primjene vaspitnih preporuka prema maloljetnim učiniocima krivičnih djela (u daljem tekstu: maloljetnik), vrste i uslova za njihovu primjenu, ciljevi koji se njima žele postići, rokovi za primjenu i sprovođenje, te organi koji učestvuju u postupku.

DIO DRUGI - VASPITNE PREPORUKE

Član 2. (Vrste vaspitnih preporuka)

Vaspitne preporuke u skladu sa Zakonom o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku (u daljem tekstu: Zakon) su:

- a) lično izvinjenje oštećenom,
- b) naknada štete oštećenom
- c) redovno pohađanje škole ili redovan odlazak na posao,
- d) uključivanje u rad, bez naknade, u humanitarne organizacije ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja,

- e) liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi (bolničko ili ambulantno) i
- f) uključivanje u pojedinačni ili grupni tretman vaspitnih, obrazovnih, psiholoških i drugih savjetovališta.

Član 3. **(Primjena vaspitnih preporuka)**

Primjena vaspitnih preporuka zasniva se na principima dobrovoljnosti, nepristrasnosti, neposrednosti, srazmjernosti i poštivanju građanskih i ljudskih prava, a u interesu maloljetnika.

Član 4. **(Cilj vaspitnih preporuka)**

(1) Vaspitne preporuke imaju za cilj:

- a) preusmjeravanje maloljetnika od redovnog krivičnog postupka kako bi se izbjegli negativni efekti na ličnost maloljetnika i obezbjedio njegov pravilan razvoj,
- b) da maloljetnik sagleda posljedice svog djela i preuzme odgovornost za ono što je učinio i
- c) da se maloljetnik spriječi u ponovnom izvršenju krivičnog djela.

(2) Ciljevi iz stava 1. ovog člana ostvaruju se na slijedeće načine:

- a) davanjem mogućnosti maloljetniku i oštećenom da sami riješe slučaj kroz dijalog koji treba da dovede do međusobnog razumijevanja,
- b) davanjem mogućnosti maloljetniku da ispravi grešku:
 - 1) vraćanjem stvari oštećenom koja je pribavljena krivičnim djelom,
 - 2) namirenjem štete u visini vrijednosti stvari stečene krivičnim djelom, ili
 - 3) davanjem satisfakcije izvinjenjem oštećenom, ili
 - 4) izvršenjem određene obaveze u korist oštećenog.

- c) aktivnim učešćem društvene zajednice u pružanju pomoći u reintegraciji maloljetnika i oštećenog, te prevencijom maloljetničke delikvencije.

Član 5.

(Uslovi za primjenu vaspitnih preporuka)

- (1) Vaspitne preporuke mogu se primjeniti ako je maloljetni učinilac krivičnog djela počinio krivično djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine.
- (2) Vaspitne preporuke se mogu primjeniti i za krivična djela za koja je propisana kazna teža od tri godine samo ako su ispunjeni uslovi iz člana 89. stav 1. Zakona i ako je to srazmjerno okolnostima i težini učinjenog krivičnog djela u skladu sa članom 9. Zakona.
- (3) Tužilac za maloljetnike (u daljem tekstu: tužilac) ili sudija za maloljetnike (u daljem tekstu: sudija) može u skladu sa Zakonom, za konkretni slučaj odrediti primjenu jedne ili više vaspitnih preporuka, pod uslovom:
 - a) da maloljetnik priznaje krivično djelo,
 - b) da je priznanje dato slobodno i dobrovoljno,
 - c) da postoji dovoljno dokaza da je maloljetnik učinio krivično djelo,
 - d) da maloljetnik u pisanoj formi izražava spremnost za pomirenje sa oštećenim,
 - e) da maloljetnik u pisanoj formi da pristanak za primjenu vaspitne preporuke, a mlađi maloljetnik i uz pristanak zakonskih zastupnika maloljetnika i
 - f) da u pisanoj formi pristanak da i oštećeni u slučaju kada se to po Zakonu zahtijeva.

Član 6.

(Primjena načela oportuniteta)

- (1) Prije donošenja naredbe za pokretanje pripremnog postupka prema maloljetnom učiniocu iz člana 5. stav 1. ovog pravilnika, tužilac razmatra mogućnost i opravdanost primjene jedne ili više vaspitnih preporuka prema maloljetniku.
- (2) Kada tužilac ne primjeni vaspitnu preporuku iz stava 1. ovog člana, obrazlaže razloge za donošenje takve odluke.

- (3) Prije donošenja odluke o prijedlogu tužioca za izricanje vaspitne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora prema maloljetniku koji je počinio krivično djelo iz člana 5. stav 1. ovog pravilnika, ili nakon što je vijeće donijelo odluku u skladu sa članom 105. stav 2. Zakona, sudija razmatra mogućnost i opravdanost primjene jedne ili više vaspitnih preporuka.

Član 7. (Primjena drugih vaspitnih preporuka)

- (1) Prema maloljetniku se, osim vaspitnih preporuka iz člana 2. tačka 1) i 2) ovog pravilnika, mogu primjenjivati i druge vaspitne preporuke, i to u slučaju kada maloljetnik i oštećeni ne prihvate posredovanje (medijaciju) ili kada je oštećeni nepoznat, ako je to u najboljem interesu maloljetnika.
- (2) U skladu sa stavom 1. ovog člana, primjena vaspitnih preporuka je uvijek opravdana kada se maloljetnik prvi put pojavljuje kao učinilac krivičnog djela, a u ostalim slučajevima kada to opravdava najbolji interes maloljetnika.

Član 8. (Postupak posredovanja)

- (1) Kada tužilac ili sudija utvrdi da su ispunjeni uslovi, da postoji mogućnost i opravdanost za primjenu vaspitne preporuke, predmet dostavlja nadležnom organu starateljstva kao organu za sprovođenje postupka posredovanja, praćenja i izvještavanja o uspješnosti primjene vaspitne preporuke.
- (2) Rukovodilac nadležnog organa starateljstva određuje stručno lice za sprovođenje postupka posredovanja, praćenja i izvještavanja o uspješnosti primjene vaspitne preporuke (u daljem tekstu: posrednik).

Član 9. (Posrednik)

Posrednik treba da ispunjava slijedeće uslove:

- a) da je lice sa radnim iskustvom i da ima sklonosti za rad sa mladima,
- b) da je lice osposobljeno za sprovođenje postupka posredovanja, praćenja i izvještavanja,

- c) da je sposobno da procjenjuje, analizira i rješava problem,
- d) da poštuje dostojanstvo i osjećaj lične vrijednosti maloljetnika, oštećenog, te poznaje i razumije ljudska prava i potrebe djeteta i
- e) da je lice kod kojeg ne postoji sukob interesa.

Član 10.

(Određivnje posrednika od strane sudije ili tužioca)

- (1) Ako u okviru nadležnog organa starateljstva nema osposobljenog lica iz člana 9. ovog pravilnika, tužilac ili sudija može odrediti da postupak posredovanja između maloljetnika i oštećenog sprovede organizacija ovlaštena za sprovođenje medijacije.
- (2) Ako postupak medijacije sprovodi organizacija iz stava 1. ovog člana, službeno lice organa starateljstva prati proces medijacije i o postignutom sporazumu i njegovoj primjeni obavještava tužioca ili sudiju.
- (3) U slučajevima iz člana 2. stav 1. tačke a) i b) ovog pravilnika u procesu sprovođenja medijacije primjenjuju se odredbe Zakona o postupku medijacije („Službeni glasnik BiH“ broj 37/04) ako nisu u suprotnosti sa ovim pravilnikom i Zakonom.
- (4) Dužina trajanja medijacije prilikom primjene vaspitnih preporuka iz stava 3. ovog člana određena je rokovima koji se primjenjuju u postupku posredovanja kod nadležnog organa starateljstva.

Član 11.

(Izbor, primjena i vrijeme trajanja vaspitnih preporuka)

- (1) Izbor i primjena vaspitne preporuke vrši se u saradnji sa roditeljem, usvojioцем i staraocem (u daljem tekstu: zakonski zastupnici maloljetnika) i nadležnim organom starateljstva uz njihov savjetodavno-terapijski rad i na osnovu procjene dijagnostičkog tima.
- (2) Tužilac ili sudija u izboru i primjeni vaspitne preporuke uzima u obzir mišljenje i sveukupne interese maloljetnika i interes oštećenog, pri tome vodeći računa da se primjenom vaspitnih preporuka ne ometa redovno školovanje ili rad maloljetnika, a maloljetniku se prilikom izbora i primjene vaspitne preporuke omogućava savjetovanje i sa braniocem.
- (3) Vaspitne preporuke mogu trajati najduže godinu dana i mogu se izricati na pune sate, dane i mjesece.

Član 12.
(Zamjena i ukidanje izrečene vaspitne preporuke)

- (1) Izrečena vaspitna preporuka može se, na osnovu zajedničkog prijedloga maloljetnika i oštećenog, zamijeniti drugom vaspitnom preporukom ako je izvršenje vaspitne preporuke za maloljetnika preteško, o čemu stručno lice organa starateljstva izvještava tužioca ili sudiju, navodeći razloge za zamjenu izrečene vaspitne preporuke. Ako tužilac ili sudija prihvati prijedlog, zamjena vaspitne preporuke izvršava se u skladu sa postignutim sporazumom maloljetnika i oštećenog.
- (2) Izrečena vaspitna preporuka može se ukinuti ako se postignuti sporazum ne izvršava, o čemu posrednik izvještava tužioca ili sudiju navodeći u vezi sa tim mišljenje maloljetnika i oštećenog. Tužilac u ovom slučaju donosi naredbu za pokretanje pripremnog postupka, a sudija postupa po podnesenom prijedlogu tužioca za izricanje krivične sankcije.
- (3) Zamjena i ukidanje vaspitnih preporuka može se izvršiti i na prijedlog zakonskih zastupnika maloljetnika.
- (4) Prilikom razmatranja mogućnosti primjene vaspitne preporuke priznanje maloljetnika da je učinio krivično djelo ne može biti korišteno protiv njega u bilo kojem drugom naknadnom postupku.

Član 13.
(Vođenje evidencije o izrečenim vaspitnim preporukama)

Evidenciju o izrečenim vaspitnim preporukama, u okviru svoje nadležnosti, vodi Tužilaštvo Brčko distrikta BiH i Osnovni sud Brčko distrikta BiH, a podaci o vaspitnim preporukama mogu se dati samo organima starateljstva, policiji, tužilaštvu i sudu.

DIO TREĆI – PRIMJENA VASPITNIH PREPORUKA

POGLAVLJE I. Lično izvinjenje oštećenom

Član 14.
(Uslovi za primjenu vaspitne preporuke)

- (1) Prije donošenja naredbe za pokretanje pripremnog postupka za krivična djela iz člana 89. stav 1. Zakona, tužilac razmatra mogućnost i opravdanost primjene vaspitne preporuke iz člana 2. stav 1. tačka a) ovog pravilnika.
- (2) Prije donošenja odluke o prijedlogu tužioca za izricanje vaspitne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora za krivična djela iz člana 89. stav 1. Zakona ili nakon što je vijeće donijelo odluku u skladu sa članom 105. stav 2. Zakona, sudija razmatra mogućnost i opravdanost primjene vaspitne preporuke iz člana 2. stav 1. tačka a) ovog pravilnika.
- (3) Nakon što utvrde postojanje uslova iz stava 1. i 2. ovog člana, tužilac ili sudija obavještava maloljetnika, zakonske zastupnike maloljetnika i oštećenog o mogućnosti da se konkretni slučaj riješi primjenom vaspitne preporuke, prirodi, sadržaju, trajanju i posljedicama primjene, kao i posljedicama odbijanja saradnje, izvršenja i ispunjenja vaspitne preporuke, a obavjest se dostavlja maloljetniku putem zakonskih zastupnika maloljetnika i oštećenom, uz napomenu da od dana prijema obavjesti dostave, u što kraćem roku, svoj pisani odgovor da li daju pristanak na primjenu vaspitne preporuke „Lično izvinjenje oštećenom“.
- (4) Maloljetnik se poučava da njegov pisani odgovor, pored izjave o pristanku na primjenu preporuke, treba da sadrži i izjavu o spremnosti za pomirenje sa oštećenim, a pored navedenih uslova, pisani odgovor mlađeg maloljetnika treba da sadrži i pristanak zakonskih zastupnika maloljetnika. Tužilac ili sudija, uz obavjest iz stava 3. ovog člana, dostavlja i odgovarajući formular koji treba da sadrži moguće odgovore maloljetnika, zakonskih zastupnika maloljetnika i oštećenog.
- (5) Nakon pribavljenih saglasnosti, tužilac ili sudija donosi odluku o upućivanju predmeta nadležnom organu starateljstva radi sprovođenja postupka „Lično izvinjenje maloljetnika oštećenom“.
- (6) Organ starateljstva, nakon prijema predmeta od strane tužioca ili sudije, hitno okončava postupak.
- (7) U slučaju da tužilac ili sudija utvrdi da nema uslova za primjenu vaspitne preporuke jer nema pristanka jedne ili objiju strana u sporu, o tome sačinjava službenu zabilješku u spisu.

Član 15.
(Razgovor posrednika sa maloljetnikom)

- (1) Nakon prijema predmeta u nadležnom organu starateljstva, posrednik prvo zakazuje razgovor sa maloljetnikom, zatim poseban razgovor sa oštećenim, a nakon što dobije pristanak obiju strana zakazuje njihov zajednički sastanak, a maloljetniku i oštećenom se uz poziv za sastanak dostavlja i odgovarajući informativni letak o primjeni vaspitne preporuke.
- (2) Na prvom razgovoru sa maloljetnikom na kojem prisustvuju i zakonski zastupnici maloljetnika posrednik u uvodnom dijelu provjerava da li je maloljetnik uz poziv dobio letak, da li ga je pročitao i razumio, daje osnovne informacije o mogućnosti primjene vaspitne preporuke i posredovanju i razlici između posredovanja i krivičnog postupka, pojašnjava maloljetniku svrsishodnost primjene vaspitne preporuke i da se u slučaju njene primjene neće pokrenuti pripremni (sudski) postupak, da u svakom trenutku može odustati od sprovođenja primjene vaspitne preporuke jer je to njegovo slobodno opredjeljenje i da nije obavezan pristati, ali da, ukoliko pristupi ovakvom načinu rješenja, mora iskazati spremnost da preuzme odgovornost za svoje postupke, a da odustajanje ili neispunjenje obaveze ima za posljedicu pokretanje pripremnog (sudskog) postupka.
- (3) Nakon uvodnog dijela, posrednik prelazi na razgovor o počinjenom krivičnom djelu, objašnjava šta se stavlja na teret maloljetniku kao krivično djelo, provjerava da li je maloljetnik spreman preuzeti odgovornost za djelo i omogućava mu se da govori o tome i poziva maloljetnika da objasni zašto je to napravio i koja je njegova uloga u svemu tome, koliko je vjerovatno da se nešto slično neće ponoviti, kao i da objasni kako je on lično ovaj događaj doživio.
- (4) Posrednik, zatim, prelazi na razgovor o spremnosti maloljetnika da se izvini oštećenom, provjerava da li su maloljetniku poznate posljedice djela koje je imao oštećeni, da li je u međuvremenu bio u kontaktu sa oštećenim, da li je spreman da se izvini oštećenom i da li ima predstavu kako bi trebalo da izgleda njegovo izvinjenje.
- (5) Posrednik u završnom dijelu razgovora objašnjava maloljetniku da dalji tok postupka uključuje zajednički susret sa oštećenim, da mogu međusobno komunicirati i postavljati pitanja, da sve što je rekao u prvom razgovoru sa posrednikom može iznijeti na zajedničkom razgovoru i da je cilj postupka pismeni sporazum između maloljetnika i oštećenog.
- (6) Nakon završenog razgovora, posrednik obavještava maloljetnika da će biti obavješten o terminu zajedničkog razgovora sa oštećenim, a

zakonskim zastupnicima maloljetnika se saopštava da ne moraju biti prisutni na sljedećem sastanku, ali da će se o svemu obavještavati.

- (7) Posrednik sačinjava službenu zabilješku u spisu o obavljenom razgovoru sa maloljetnikom.

Član 16.

(Razgovor posrednika sa oštećenim)

- (1) Na prvom razgovoru sa oštećenim posrednik u uvodnom dijelu razgovora provjerava da li je oštećeni uz poziv dobio letak, da li ga je pročitao i razumio, daje osnovne informacije o mogućnosti primjene vaspitne preporuke i posredovanju i razlici između posredovanja i krivičnog postupka, pojašnjava oštećenom svrshishodnost primjene vaspitne preporuke i da se u slučaju njene primjene neće pokrenuti pripremni (sudski) postupak, da u svakom trenutku može odustati od sprovođenja primjene vaspitne preporuke jer je to njegovo slobodno opredjeljenje i da nije obavezan pristati, da može jasno izraziti svoje interese i zahtjeve, a oštećeni se poučava da ima pravo postavljati pitanja o stvarima koje ga posebno zanimaju i da može direktno komunicirati sa maloljetnikom.
- (2) Nakon uvodnog dijela razgovora, posrednik usmjerava na razgovor o počinjenom krivičnom djelu kako bi se kod oštećenog stvorila mogućnost za iskazivanje emocija, poziva oštećenog da ispriča događaj kako ga je doživio, da li je imao traume poslije ovog događaja i šta ga je posebno povrijedilo i prestrašilo, zašto je događaj prijavio i šta je poslije toga očekivao.
- (3) Posrednik dalje usmjerava oštećenog na razgovor o spremnosti prihvatanja ponuđenog izvinjenja, provjerava da li je oštećeni u međuvremenu bio u kontaktu sa maloljetnikom, da li će mu izvinjenje maloljetnika biti dovoljna satisfakcija, a oštećeni se poučava na mogućnost savjetovanja sa stručnim licem koji pruža pravnu pomoć u vezi sa eventualnim rješenjima iz sporazuma, ako do njega dođe.
- (4) Posrednik u završnom dijelu razgovora usmjerava oštećenog na dalji tok postupka koji uključuje zajednički susret sa maloljetnikom, te da mogu međusobno komunicirati i postavljati pitanja, a da sve što je rekao u prvom razgovoru sa posrednikom može iznijeti na zajedničkom razgovoru i da je cilj postupka pismeni sporazum između maloljetnika i oštećenog.

- (5) Posrednik nakon završenog razgovora obavještava oštećenog o terminu zajedničkog razgovora sa maloljetnikom.
- (6) Posrednik sačinjava službenu zabilješku u spisu o obavljenom razgovoru sa oštećenim.

Član 17.

(Zajednički razgovor maloljetnika i oštećenog pred posrednikom)

- (1) Zajednički razgovor maloljetnika i oštećenog koji vodi posrednik sastoji se iz uvodnog dijela koji se odnosi na stvaranje uslova postavljanjem pravila i granica za zajednički razgovor, kratkog iznošenja sadržaja ranijih odvojenih razgovora, radi na zajedničkom problemu koji uključuje traženje i pojašnjavanje mogućih rješenja i očekivanja i postizanje pisanog sporazuma između strana u sporu.
- (2) Maloljetniku se prilikom postizanja sporazuma daje mogućnost da iznese svoje razloge za lično izvinjenje, a oštećenom da iznese svoje razloge za prihvatanje izvinjenja. U zapisnik se unosi izjava maloljetnika koji, svojim riječima i na prikladan način, izražava žaljenje i kajanje za krivično djelo koje je počinio i za posljedice koje su time prouzrokovane, kao i izjava oštećenog da prihvati izvinjenje maloljetnika.
- (3) Zapisnik o postignutom sporazumu o ličnom izvinjenju oštećenom potpisuju: posrednik, maloljetnik, zakonski zastupnici maloljetnika, ako su prisutni i oštećeni.
- (4) Zajednički razgovor može biti prekinut od strane posrednika radi nastavka razgovora u drugom terminu ili zbog nemogućnosti postizanja sporazuma.

Član 18.

(Naredba o izricanju vaspitne preporuke „Lično izvinjenje oštećenom“)

- (1) Ako se maloljetnik lično izvinio oštećenom koji je prihvatio izvinjenje, tužilac istovremeno donosi naredbu kojom se izriče vaspitna preporuka „Lično izvinjenje oštećenom“ i naredbu o nepokretanju pripremnog postupka.
- (2) Ako se maloljetnik lično izvinio oštećenom koji je prihvatio izvinjenje sudija istovremeno donosi rješenje kojim se izriče vaspitna preporuka „Lično izvinjenje oštećenom“ i rješenje o

nepostupanju po prijedlogu tužioca za izricanje predložene krivične sankcije.

- (3) Ako tokom postupka posredovanja oštećeni nije iz određenih razloga prihvatio izvinjenje maloljetnika ili se maloljetnik nije izvinio oštećenom, tužilac donosi naredbu o pokretanju pripremnog postupka, a sudija postupa po prijedlogu tužioca za izricanje vaspitne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora.
- (4) Tužilac ili sudija, nakon prijema obavještenja od nadležnog organa starateljstva, donosi odluku iz stava 1, 2. i 3. ovog člana.

POGLAVLJE II. Naknada štete oštećenom

Član 19.

(Uslovi za izricanje vaspitne preporuke)

- (1) Prije donošenja naredbe za pokretanje pripremnog postupka za krivična djela iz člana 89. stav 1. Zakona, tužilac razmatra mogućnost i opravdanost primjene vaspitne preporuke iz člana 2. stav 1. tačka b) ovog pravilnika.
- (2) Prije donošenja odluke o prijedlogu tužioca za izricanje vaspitne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora za krivična djela iz člana 89. stav 1. Zakona ili nakon što je vijeće donijelo odluku u skladu sa članom 105. stav 2. Zakona, sudija razmatra mogućnost i opravdanost primjene vaspitne preporuke iz člana 2. stav 1. tačka b) ovog pravilnika.
- (3) Nakon što utvrde postojanje uslova iz stava 1. i 2. ovog člana, tužilac ili sudija obavještava maloljetnika, zakonske zastupnike maloljetnika i oštećenog o mogućnosti da se konkretni slučaj riješi primjenom vaspitne preporuke, prirodi, sadržaju, trajanju i posljedicama primjene, kao i posljedicama odbijanja saradnje, izvršenja i ispunjenja vaspitne preporuke, a obavijest se dostavlja maloljetniku putem zakonskih zastupnika maloljetnika i oštećenom, uz napomenu da, u što kraćem roku od dana prijema obavjesti, dostave svoj pisani odgovor da li daju pristanak na primjenu vaspitne preporuke „Naknada štete oštećenom“.
- (4) Maloljetnik se poučava da njegov pisani odgovor, pored izjave o pristanku na primjenu preporuke, treba da sadrži i izjavu o spremnosti za pomirenje sa oštećenim, kao i pristanak zakonskih zastupnika maloljetnika. Tužilac ili sudija, uz obavijest iz stava 3. ovog člana, dostavlja i odgovarajući formular koji treba da sadrži moguće

odgovore maloljetnika, zakonskih zastupnika maloljetnika i oštećenog.

- (5) Nakon pribavljenih sglasnosti, tužilac ili sudija donosi odluku o upućivanju predmeta nadležnom organu starateljstva radi sprovođenja postupka „Naknada štete oštećenom“.
- (6) Odluka iz stava 5. ovog člana donosi se ukoliko je oštećenom nanesena znatna materijalna šteta, a maloljetnik i zakonski zastupnici maloljetnika su u mogućnosti da je naknade ili da maloljetnik naknadi štetu ličnim radom koji može trajati najviše 60 sati u periodu od 90 dana, s tim da taj rad ne ometa njegovo školovanje ili zaposlenje, odnosno da ne šteti njegovom ugledu i dostojanstvu.
- (7) Organ starateljstva, nakon prijema predmeta od strane tužioca ili sudije, hitno okončava postupak.
- (8) U slučaju da tužilac ili sudija utvrdi da nema uslova za primjenu vaspitne preporuke jer nema pristanka jedne ili objiju strana u sporu, o tome sačinjava zabilješku u spisu.

Član 20.

(Razgovor posrednika sa maloljetnikom)

- (1) Nakon prijema predmeta u nadležnom organu starateljstva, posrednik prvo zakazuje razgovor sa maloljetnikom, zatim poseban razgovor sa oštećenim, a nakon što dobije pristanak objiju strana zakazuje njihov zajednički sastanak, a maloljetniku i oštećenom se uz poziv na sastanak dostavlja i odgovarajući informativni letak o primjeni vaspitne preporuke.
- (2) Na prvom razgovoru sa maloljetnikom, na kojem prisustvuju i zakonski zastupnici maloljetnika, posrednik u uvodnom dijelu provjerava da li je maloljetnik uz poziv dobio letak, da li ga je pročitao i razumio, daje osnovne informacije o mogućnosti primjene vaspitne preporuke i posredovanju i razlici između posredovanja i krivičnog postupka, pojašnjava maloljetniku svrsishodnost primjene vaspitne preporuke i da se u slučaju njene primjene neće pokrenuti pripremni (sudski) postupak, da u svakom trenutku može odustati od sprovođenja primjene vaspitne preporuke jer je to njegovo slobodno opredjeljenje i da nije obavezan pristati, ili da, ukoliko pristupi ovakvom načinu rješenja, mora iskazati spremnost da preuzme odgovornost za svoje postupke, a da odustajanje ili neispunjenje obaveze ima za posljedicu pokretanje pripremnog (sudskog) postupka.

- (3) Nakon uvodnog dijela, posrednik prelazi na razgovor o počinjenom krivičnom djelu i spremnosti da se namiri šteta, objašnjava maloljetniku šta mu se stavlja na teret kao krivično djelo, provjerava da li je maloljetnik spreman preuzeti odgovornost za djelo i omogućava mu se da govori o tome, poziva se da objasni da li su mu poznate posljedice djela koje je imao oštećeni i da objasni zašto je to napravio i koja je njegova uloga u svemu tome, te koliko je vjerovatno da se nešto slično neće ponoviti i da objasni kako je lično ovaj događaj doživio, zatim upoznaje maloljetnika sa iznosom štete koju je oštećeni iskazao prilikom prijavljivanja krivičnog djela, te da treba da se izjasni da li je u mogućnosti da vrati stvar koja je pribavljena krivičnim djelom, a ako nije – da li je u mogućnosti da naknadi tu visinu štete, ili će ponuditi neki drugi iznos radi naknade štete, odnosno pokazati spremnost da nadoknadi štetu ličnim radom određeni broj sati u periodu od 90 dana.
- (4) Posrednik u završnom dijelu razgovora objašnjava maloljetniku da dalji tok postupka uključuje zajednički susret sa oštećenim, da mogu međusobno komunicirati i postavljati pitanja, da sve što je rekao u prvom razgovoru sa posrednikom može iznijeti na zajedničkom razgovoru, da je cilj postupka pismeni sporazum između maloljetnika i oštećenog.
- (5) Nakon završenog sastanka, posrednik obavještava maloljetnika da će biti obavješten o terminu zajedničkog razgovora sa oštećenim. Zakonskim zastupnicima maloljetnika saopštava se da ne moraju biti prisutni na sljedećem sastanku, ili da će se o svemu obavještavati.
- (6) Posrednik sačinjava službenu zabilješku u spisu i obavljenom razgovoru sa maloljetnikom.

Član 21.

(Razgovor posrednika sa oštećenim)

- (1) Na prvom razgovoru sa oštećenim posrednik u uvodnom dijelu provjerava da li je oštećeni uz poziv dobio letak, da li ga je pročitao i razumio, daje osnovne informacije o mogućnosti primjene vaspitne preporuke oštećenom i posredovanju i razlici između posredovanja i krivičnog postupka, zatim, pojašnjava svrsishodnost primjene vaspitne preporuke i da se u slučaju njene primjene neće pokrenuti pripremni (sudski) postupak, da u svakom trenutku može odustati od sprovođenja primjene vaspitne preporuke jer je to njegovo slobodno opredjeljenje i da nije obavezan pristati, i da može jasno da izrazi

svoje interese i zahtjeve, a oštećeni se poučava da ima pravo postavljati pitanja o stvarima koje ga posebno zanimaju i da može direktno komunicirati sa maloljetnikom.

- (2) Nakon uvodnog dijela, posrednik prelazi na razgovor o počinjenom krivičnom djelu kako bi se kod oštećenog stvorila mogućnost za iskazivanje emocija, poziva oštećenog da ispriča događaj kako ga je doživio, da li ima traume poslije ovog događaja i šta ga je posebno povrijedilo i prestrašilo, zašto je događaj prijavio i šta je poslije toga očekivao.
- (3) Posrednik zatim prelazi na razgovor o spremnosti oštećenog na naknadu štete, provjerava da li je u međuvremenu bio u kontaktu sa maloljetnikom i da li mu je nadoknađena šteta, da li je spreman da prihvati ponuđeni iznos štete koju je maloljetnik, u skladu sa svojim mogućnostima spreman naknaditi, a ukoliko se ponuđeni iznos razlikuje od iznosa koji je oštećeni naznačio prilikom prijavljivanja krivičnog djela, daje mu se mogućnost da se izjasni da li i dalje zahtijeva iznos koji je prvobitno naveo ili je saglasan sa iznosom koji je maloljetnik spreman naknaditi, odnosno sa spremnošću maloljetnika da nadoknadi štetu ličnim radom određeni broj sati u periodu od 90 dana, a oštećeni se poučava da ima pravo postavljati pitanja o stvarima koje ga posebno zanimaju, da se može posavjetovati sa stručnim licem koje pruža pravnu pomoć u vezi eventualnih rješenja iz sporazuma, ako do njega dođe.
- (4) Posrednik u završnom dijelu razgovara sa oštećenim objašnjava da dalji tok postupka uključuje zajednički susret sa maloljetnikom, da mogu međusobno komunicirati i postavljati pitanja, da sve što je rekao u prvom razgovoru sa posrednikom može iznijeti na zajedničkom razgovoru i da je cilj postupka pismeni sporazum između maloljetnika i oštećenog.
- (5) Posrednik nakon završenog razgovora obavještava oštećenog o terminu zajedničkog razgovora sa maloljetnikom.
- (6) Posrednik sačinjava službenu zabilješku u spisu o obavljenom razgovoru sa oštećenim.

Član 22.

(Zajednički razgovor maloljetnika i oštećenog pred posrednikom)

- (1) Zajednički razgovor maloljetnika i oštećenog koji vodi posrednik sastoji se iz uvodnog dijela koji se odnosi na stvaranje uslova postavljanjem pravila i granica za zajednički razgovor, kratkog

iznošenja sadržaja ranijih odvojenih razgovora, rada na zajedničkom problemu koji uključuje traženje i pojašnjavanje mogućih rješenja i očekivanja i postizanja pisanog sporazuma.

- (2) Maloljetniku se, prije postizanja sporazuma, daje mogućnost da iznese svoje razloge za naknadom štete, a oštećenom da iznese svoje razloge za prihvatanje ili neprihvatanje naknade štete, te se maloljetnik i oštećeni ponovo izjašnjavaju, i to maloljetnik o visini štete koju je spreman naknaditi, a oštećeni o visini štete koju zahtijeva da mu se naknadi. Maloljetnik i oštećeni mogu se dogovoriti da se šteta namiri vraćanjem stvari pribavljene krivičnim djelom ili njene protivvrijednosti u određenom novčanom iznosu ili ličnim radom u korist oštećenog, koji je prilagođen ličnosti, uzrastu i mogućnostima maloljetnika, o čemu mišljenje daje nadležni organ starateljstva, a svrha ličnog rada maloljetnika mora biti usmjerena prvenstveno na naknadu štete nastale krivičnim djelom, s tim što ekonomski efekat rada nije odlučujući.
- (3) Ako se maloljetnik i oštećeni dogovore oko visine naknade štete ili o broju sati ličnog rada maloljetnika koji ne može da bude duži od 90 dana, isti se istovremeno dogovaraju i oko načina na koji se organ starateljstva obavještava da je šteta izmirena tako što maloljetnik donosi priznanicu o uplaćenom iznosu ili da oštećeni obavjesti organ starateljstva.
- (4) Zapisnik o postignutom sporazumu o naknadi štete potpisuju: posrednik, maloljetnik, zakonski zastupnici maloljetnika, ako su prisutni, i oštećeni.
- (5) U zapisnik se unosi izjava maloljetnika o spremnosti za naknadu štete oštećenom u tačno određenom iznosu, odnosno tačan broj sati ličnog rada maloljetnika u periodu od 90 dana, kao i izjava oštećenog kojom prihvata naknadu navedenog iznosa štete, odnosno da je spreman da mu maloljetnik naknadi štetu svojim ličnim radom u određenom broju sati u periodu od 90 dana.
- (6) Zajednički razgovor može biti prekinut adi nastavka u drugom terminu ili zbog nemogućnosti postizanja sporazuma.

Član 23.

(Odluka o primjeni vaspitne preporuke naknade štete oštećenom)

Nakon postignutog sporazuma o naknadi štete, tužilac ili sudija donosi odluku o primjeni vaspitne preporuke „Naknada štete oštećenom“, koju

dostavlja organu starateljstva koji nadzire ispunjenje ove obaveze i o tome najmanje jednom mjesečno obavještava tužioca ili sudiju.

Član 24.
(Pokretanje pripremnog postupka)

- (1) Ako je maloljetnik naknadio štetu oštećenom, tužilac donosi naredbu o nepokretanju pripremnog postupka, a sudija rješenje o nepostupanju po prijedlogu tužioca za izricanje predložene krivične sankcije.
- (2) Ako maloljetnik ne naknadi štetu oštećenom u ostavljenom roku ili ne obavi lični rad u određenom broju sati, odnosno ako maloljetnik ili oštećeni ne prihvate mogućnost primjene vaspitne preporuke, kao i ukoliko se nisu saglasili oko visine naknade štete, tužilac donosi naredbu o pokretanju pripremnog postupka, dok sudija postupa po prijedlogu tužioca za izricanje predložene krivične sankcije.
- (3) Tužilac ili sudija, nakon prijema obavještenja od nadležnog organa starateljstva, donosi odluke iz stava 1. i 2. ovog člana.

POGLAVLJE III. Redovno pohađanje škole ili redovno odlaženje na posao

Član 25.
(Uslovi za primjenu vaspitne preporuke)

- (1) Prije donošenja naredbe za pokretanje pripremnog postupka za krivična djela iz člana 89. stav 1. Zakona, tužilac razmatra mogućnost i opravdanost primjene vaspitne preporuke iz člana 2. stav 1. tačka c) ovog pravilnika.
- (2) Prije donošenja odluke o prijedlogu tužioca za izricanje vaspitne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora za krivična djela iz člana 89. stav 1. Zakona ili nakon što je vijeće donijelo odluku u skladu sa članom 105. stav 2. Zakona, sudija razmatra mogućnost i opravdanost primjene vaspitne preporuke iz člana 2. stav 1. tačka c) ovog pravilnika.
- (3) U skladu sa stavom 1. i 2. ovog člana, na ročište za razmatranje mogućnosti i opravdanosti primjene vaspitne preporuke, pored maloljetnika, pozivaju se zakonski zastupnici maloljetnika i predstavnik organa starateljstva.

Član 26.

(Odluka o primjeni vaspitne preporuke redovnog pohađanja škole ili redovnog odlaženja na posao)

- (1) Kada tužilac ili sudija, nakon razmatranja mogućnosti primjene navedene vaspitne preporuke, utvrde na osnovu izvještaja organa starateljstva i opravdanost iste, posebno u slučaju kada se utvrdi da je maloljetnik sklon napuštanju časova u školi ili neopravdanom izostajanju sa posla ili da je počinio krivično djelo dok nije boravio u školi ili na poslu, a uz pristanak maloljetnika i zakonskih zastupnika maloljetnika, donosi se odluka o primjeni vaspitne preporuke „Redovno pohađanje škole ili redovno odlaženje na posao“.
- (2) U odluci iz stava 1. ovog člana određuje se vrijeme trajanja ove preporuke koje može trajati najduže jednu godinu.
- (3) Maloljetnik se upoznaje da u određenom roku vaspitna preporuka može biti zamijenjena drugom ili ukinuta, odnosno ukoliko je ne bude ispunjavao da može biti pokrenut pripremni postupak, odnosno da može biti postupljeno po prijedlogu tužioca za izricanje krivične sankcije.

**Član 27.
(Uloga organa starateljstva)**

Odluka iz člana 26. ovog pravilnika dostavlja se organu starateljstva koji prati ispunjenje vaspitne preporuke „Redovno pohađanje škole ili redovno odlaženje na posao“ u saradnji sa odgovornim licem iz škole koju pohađa maloljetnik ili sa poslodavcem gdje je maloljetnik zaposlen i uz njihov savjetodavni rad i najmanje jednom mjesečno o tome izvještava tužioca ili sudiju.

**Član 28.
(Odluke tužioca ili sudije)**

- (1) Ako maloljetnik u potpunosti ispuni vaspitnu preporuku „Redovno pohađanje škole ili redovno odlaženje na posao“, organ starateljstva podnosi izvještaj tužiocu koji donosi naredbu o nepokretanju pripremnog postupka, a istu odluku tužilac može donijeti i u slučaju da maloljetnik djelimično ispuni navedenu vaspitnu preporuku, ukoliko smatra da pokretanje postupka ne bi bilo cjelishodno s obzirom na prirodu krivičnog djela i okolnosti pod kojim je učinjeno,

- raniji život maloljetnika, njegova lična svojstva i razloge neispunjenja obaveze.
- (2) Tužilac donosi naredbu o pokretanju pripremnog postupka u slučaju kada maloljetnik ne ispuni vaspitnu preporuku ili je ispuni djelimično, ali u mjeri koja opravdava pokretanje postupka na osnovu mišljenja nadležnog organa starateljstva i u saradnji sa odgovornim licem iz škole ili poslodavcem gdje je maloljetnik zaposlen.
 - (3) U skladu sa stavom 1. ovog člana, sudija donosi odluku o neprihvatanju prijedloga za izricanje krivične sankcije, dok u skladu sa stavom 2. ovog člana postupa po prijedlogu tužioca za izricanje krivične sankcije.

POGLAVLJE IV. Uključivanje u rad, bez naknade, u korist humanitarne organizacije ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja

Član 29.

(Uslovi za primjenu vaspitne preporuke)

- (4) Prije donošenja naredbe za pokretanje pripremnog postupka za krivična djela iz člana 89. stav 1. Zakona, tužilac razmatra mogućnost i opravdanost primjene vaspitne preporuke iz člana 2. stav 1. tačka d) ovog pravilnika.
- (5) Prije donošenja odluke o prijedlogu tužioca za izricanje vaspitne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora za krivična djela iz člana 89. stav 1. Zakona ili nakon što je vijeće donijelo odluku u skladu sa članom 105. stav 2. Zakona, sudija razmatra mogućnost i opravdanost primjene vaspitne preporuke iz člana 2. stav 1. tačka d) ovog pravilnika.
- (6) U skladu sa stavom 1. i 2. ovog člana, na ročište za razmatranje mogućnosti i opravdanosti primjene vaspitne preporuke, pored maloljetnika, pozivaju se zakonski zastupnici maloljetnika i predstavnik organa starateljstva.

Član 30.

(Razmatranje mogućnosti primjene vaspitne preporuke uključivanje u rad, bez naknade, u korist humanitarne organizacije ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja)

Tužilac ili sudija na zakazanom ročištu razmatra mogućnost primjene vaspitne preporuke „Uključivanje u rad, bez naknade, u korist humanitarne organizacije ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja“ i utvrđuje na osnovu izvještaja organa starateljstva opravdanost primjene iste, a posebno kada utvrdi da je svrha rada, odnosno posla prvenstveno usmjerena na otklanjanje štetne posljedice krivičnog djela koje je počinio maloljetnik, uz pristanak maloljetnika i zakonskih zastupnika maloljetnika i njegovim shvatanjem da je neophodna primjena predložene vaspitne preporuke, donosi odluku kojom se izriče vaspitna preporuka i nalaže maloljetniku da se bez naknade uključi u rad humanitarne organizacije ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja.

Član 31.
(Izbor rada odnosno posla)

Izbor rada, odnosno posla izvršiće tužilac ili sudija, po pribavljenom mišljenju nadležnog organa starateljstva, vodeći računa da rad, odnosno posao nije usmjeren na postizanje ekonomske koristi i da ne smije prevazilaziti fizičke mogućnosti maloljetnika, štetiti njegovom zdravlju, ugledu i dostojanstvu, niti ometati školovanje maloljetnika.

Član 32.
(Izbor organa ili organizacije)

Organ starateljstva upoznaje tužioca ili sudiju sa listom odgovarajućih organa, ustanova ili organizacija u javnom i društvenom sektoru i nevladinih organizacija (u daljem tekstu: pravno lice) u kojem se može primjeniti vaspitna preporuka „Uključivanje u rad bez naknade, u korist humanitarne organizacije ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja“.

Listu iz stava 1. ovog člana sačinjava predsjednik Pravosudne komisije na prijedlog šefa Odjeljenja za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta BiH, Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH i humanitarnih organizacija i ista sadrži kratak opis poslova koje mogu obavljati maloljetnici u primjeni vaspitne preporuke kod navedenih pravnih lica.

Član 33.
(Sporazum)

- (1) Odluka o primjeni vaspitne preporuke „Rad u korist humanitarne organizacije ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja“ dostavlja se nadležnom organu starateljstva, koji zaključuju poseban sporazum sa pravnom licem u koje se upućuje maloljetnik radi primjene vaspitne preporuke.
- (2) Sporazum koji potpisuje predstavnik nadležnog organa starateljstva i pravnog lica, uz saglasnost maloljetnika, uređuje se način primjene vaspitne preporuke, kao i prava i obaveze koje proizilaze iz sporazuma.

Član 34.

(Duzina trajanja vaspitne preporuke)

- (1) Tužilac ili sudija odlukom o primjeni vaspitne preporuke „Uključivanje maloljetnika u rad, bez naknade, u humanitarne organizacije ili poslove, socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja“ odrediće da maloljetnik može raditi najviše 60 sati u periodu od 90 dana, s tim da rad ne ometa njegovo školovanje ili zaposlenje.
- (2) Rukovodilac pravnog lica gdje se provodi vaspitna preporuka, poštujući princip povjerljivosti, donosi rješenje o određivanju lica za rad sa maloljetnikom koje po svojim ličnim svojstvima može vršiti pozitivan uticaj na vaspitanje i razvoj maloljetnika.
- (3) Maloljetnik se upoznaje da u roku iz stava 1. ovog člana vaspitna preporuka može biti zamijenjena drugom vaspitnom preporukom ili ukinuta, odnosno da će se započeti sa vođenjem pripremnog postupka ili postupiti po prijedlogu tužioca za izricanje krivične sankcije.

Član 35.

(Praćenje ispunjenja vaspitne preporuke)

Odluka o primjeni vaspitne preporuke „Rad u korist humanitarne organizacije ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja“ dostavlja se organu starateljstva koji prati ispunjenje ove preporuke u saradnji sa odgovornim licem iz pravnog lica u kojem radi maloljetnik i najmanje jednom mjesečno o tome izvještava tužioca ili sudiju.

Član 36.

(Pokretanje pripremnog postupka)

- (1) Ako maloljetnik u potpunosti ispuni vaspitnu preporuku „Rad u korist humanitarne organizacije ili poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja“, o čemu izvještaj podnosi organ starateljstva, tužilac donosi naredbu o nepokretanju pripremnog postupka prema maloljetniku, a istu odluku tužilac može donijeti i u slučaju da maloljetnik djelimično ispuni vaspitnu preporuku i ukoliko nađe da pokretanje postupka ne bi bilo cjelishodno s obzirom na prirodu krivičnog djela i okolnosti pod kojim je učinjeno, raniji život maloljetnika, njegova lična svojstva i razloge naispunjenja obaveze.
- (2) Tužilac započinje vođenje pripremnog postupka ako maloljetnik ne ispuni izrečenu vaspitnu preporuku ili je djelimično ispuni, ali u mjeri koja opravdava pokretanje postupka, o čemu je mjerodavno mišljenje nadležnog organa starateljstva.
- (3) U skladu sa stavom 1. ovog člana, sudija donosi odluku o neprihvatanju prijedloga za izricanje krivične sankcije, dok u skladu sa stavom 2. ovog člana postupa po prijedlogu tužioca za izricanje krivične sankcije.

POGLAVLJE V. Liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi (bolničko ili ambulantno)

Član 37.

(Uslovi za primjenu vaspitne preporuke)

- (1) Prije donošenja naredbe za pokretanje pripremnog postupka za krivična djela iz člana 89. stav 1. Zakona, tužilac razmatra mogućnost i opravdanost primjene vaspitne preporuke iz člana 2. stav 1. tačka e) ovog pravilnika.
- (2) Prije donošenja odluke o prijedlogu tužioca za izricanje vaspitne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora za krivična djela iz člana 89. stav 1. Zakona ili nakon što je vijeće donijelo odluku u skladu sa članom 105. stav 2. Zakona, sudija razmatra mogućnost i opravdanost primjene vaspitne preporuke iz člana 2. stav 1. tačka e) ovog pravilnika.
- (3) U skladu sa stavom 1. i 2. ovog člana, na ročište za razmatranje mogućnosti i opravdanosti primjene vaspitne preporuke, pored maloljetnika, pozivaju se zakonski zastupnici maloljetnika i predstavnik organa starateljstva.

Član 38.

(Razmatranje mogućnosti primjene vaspitne preporuke liječenja u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi)

Tužilac ili sudija na zakazanom ročištu razmatra mogućnost primjene vaspitne preporuke „Liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi“ i utvrđuje na osnovu izvještaja organa starateljstva opravdanost primjene iste, a posebno kada se od strane vještaka neuropsihijatra utvrdi da je maloljetnik počinio krivično djelo pod uticajem alkohola ili usljed upotrebe opojnih droga, uz pristanak maloljetnika i zakonskih zastupnika maloljetnika, i njegovim shvatanjem da je neophodna primjena predložene vaspitne preporuke, donosi odluku o primjeni vaspitne preporuke kojom se maloljetniku nalaže da se uključi na tretman radi liječenja u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi (bolničko ili ambulantno).

Član 39.

(Izbor ustanove i vrijeme trajanja vaspitne preporuke)

Tužilac ili sudija odlukom o primjeni vaspitne preporuke određuje ustanovu u kojoj će se vaspitna preporuka „Liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi“ primjenjivati i vrijeme njenog trajanja, koje ne može biti duže od jedne godine, odnosno upoznaje maloljetnika da u tom roku ova vaspitna preporuka može biti zamijenjena drugom vaspitnom preporukom ili ukinuta ili da će se započeti sa vođenjem pripremnog postupka, odnosno postupati po prijedlogu tužioca za izricanje krivične sankcije.

Član 40.

(Dostavljanje odluke)

- (1) Odluka o primjeni vaspitne preporuke „Liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi“ dostavlja se ustanovi ili organizaciji koja se bavi pitanjima odvikavanja od zavisnosti u kojoj će se ova preporuka primjenjivati.
- (2) Odluka iz stava 1. ovog člana dostavlja se i nadležnom organu starateljstva koji prati ispunjenje ove preporuke i koji najmanje jednom mjesečno o tome izvještava tužioca ili sudiju.
- (3) Ustanova ili organizacija iz stava 1. ovog člana određuje ovlašteno lice koje prati primjenu preporuke i po potrebi uključuje zakonskog zastupnika maloljetnika i nadležni organ starateljstva.

Član 41.

(Primjena vaspitne preporuke)

- (1) Primjena vaspitne preporuke mora biti zasnovana na individualno utvrđenom planu koji izrađuje ovlašteno lice u saradnji sa zakonskim zastupnikom maloljetnika i organom starateljstva, sa kojim je maloljetnik upoznat i na koji je dao pismenu saglasnost.
- (2) Prilikom izrade individualnog plana iz stava 1. ovog člana vodi se računa o sredini iz koje maloljetnik dolazi, njegovoj ličnosti, sposobnostima, mentalnom uzrastu i okolnostima koje su dovele do izvršenja krivičnog djela, a posebno treba da se vodi računa da se primjenjuju najmanje ograničavajuće metode.

Član 42.

(Zaštita maloljetnika prilikom primjene vaspitne preporuke)

- (1) U primjeni vaspitne preporuke „Liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi“ posebno treba da se vodi računa o zaštiti ličnog dostojanstva maloljetnika, njegove privatnosti, a u cilju čuvanja i jačanja integriteta ličnosti maloljetnika i njegovog pravilnog razvoja i lične odgovornosti.
- (2) Maloljetnik može da povuče saglasnost za primjenu vaspitne preporuke u pisanoj formi u bilo kojem trenutku.
- (3) Ovlašteno lice iz člana 40. stav 3. ovog pravilnika i organ starateljstva treba da upozore maloljetnika o posljedicama prestanka primjene ove vaspitne preporuke.

Član 43.

(Izvještaj o načinu primjene vaspitne preporuke)

- (1) Izvještaj o načinu primjene vaspitne preporuke „Liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi“ ovlašteno lice iz člana 40. stav 3. ovog pravilnika podnosi nadležnom organu starateljstva najmanje jednom mjesečno i po završetku primjene.
- (2) Organ starateljstva, po završetku trajanja preporuke iz stava 1. ovog člana, a na osnovu izvještaja ovlaštenog lica, podnosi konačni izvještaj sudu.

Član 44.

(Pokretanje pripremnog postupka)

- (1) Ako maloljetnik u potpunosti ispuni izrečenu vaspitnu preporuku, o čemu izvještaj podnosi organ starateljstva, tužilac donosi naredbu o nepokretanju pripremnog postupka, a istu odluku tužilac može donijeti i u slučaju da maloljetnik djelimično ispuni vaspitnu preporuku i ukoliko nađe da pokretanje postupka ne bi bilo cjelishodno s obzirom na prirodu krivičnog djela i okolnosti pod kojim je učinjeno, raniji život maloljetnika, njegova lična svojstva i razloge neispunjenja obaveze.
- (2) Tužilac započinje vođenje pripremnog postupka ako maloljetnik ne ispuni izrečenu vaspitnu preporuku ili je djelimično ispuni, ali u mjeri koja opravdava pokretanje postupka, o čemu je mjerodavno mišljenje nadležnog organa starateljstva.
- (3) U skladu sa stavom 1. ovog člana sudija donosi odluku o neprihvatanju prijedloga za izricanje krivične sankcije, dok u skladu sa stavom 2. ovog člana postupa po prijedlogu tužioca za izricanje krivične sankcije.

POGLAVLJE VI. Uključivanje u pojedinačni ili grupni tretman vaspitnih, obrazovnih, psiholoških i drugih savjetovašta

Član 45.

(Uslovi za primjenu vaspitne preporuke)

- (1) Prije donošenja naredbe za pokretanje pripremnog postupka za krivična djela iz člana 89. stav 1. Zakona, tužilac razmatra mogućnost i opravdanost primjene vaspitne preporuke iz člana 2. stav 1. tačka f) ovog pravilnika.
- (2) Prije donošenja odluke o prijedlogu tužioca za izricanje vaspitne mjere ili kazne maloljetničkog zatvora za krivična djela iz člana 89. stav 1. Zakona ili nakon što je vijeće donijelo odluku u skladu sa članom 105. stav 2. Zakona, sudija razmatra mogućnost i opravdanost primjene vaspitne preporuke iz člana 2. stav 1. tačka f) ovog pravilnika.
- (3) U skladu sa stavom 1. i 2. ovog člana, na ročište za razmatranje mogućnosti i opravdanosti primjene vaspitne preporuke, pored maloljetnika, pozivaju se zakonski zastupnici maloljetnika i predstavnik organa starateljstva.

Član 46.

(Odluka o primjeni vaspitne preporuke)

- (1) Kada tužilac ili sudija nakon razmatranja mogućnosti primjene vaspitne preporuke „Uključivanje u pojedinačni ili grupni tretman vaspitnih, obrazovnih, psiholoških i drugih savjetovališta“ utvrdi i opravdanost iste, posebno kada se od strane vještaka neuropsihijatra utvrdi da je maloljetnik počinio krivično djelo pod uticajem alkohola ili usljed upotrebe opojnih droga ili drugih psihičkih stanja ili duševnih oboljenja, uz pristanak maloljetnika i zakonskih zastupnika maloljetnika, donosi odluku kojom nalaže maloljetniku uključivanje u pojedinačni ili grupni tretman vaspitnih, obrazovnih, psiholoških i drugih savjetovališta.
- (2) Ako se na osnovu izvještaja organa starateljstva utvrdi da se radi o maloljetniku koji nema dovoljno obrazovanja, a izrazi spremnost za daljim obrazovanjem, može se odrediti da isti pohađa posebne kurseve za stručno osposobljavanje kako bi se pripremio za polaganje ispita kojim se provjerava njegovo znanje.
- (3) U odluci iz stava 1. ovog člana određuje se vrijeme trajanja ove preporuke, i to period od šest mjeseci do jedne godine.
- (4) Maloljetnik se upoznaje da u određenom roku vaspitna preporuka može biti zamijenjena drugom ili ukinuta, odnosno ukoliko je ne bude ispunjavao, da može biti pokrenut pripremni postupak ili postupiti po prijedlogu tužioca za izricanje krivične sankcije.

Član 47. **(Dostavljanje odluke)**

- (1) Odluka iz člana 46. ovog pravilnika dostavlja se nadležnom organu starateljstva koji, zavisno od nalaza i mišljenja vještaka neuropsihijatra, vrši odabir savjetovališta i u saradnji sa odgovornim licem odabranog savjetovališta, sačinjava program rada sa maloljetnikom i njeogovog uključivanja u pojedinačni ili grupni tretman, odnosno u program pohađanja kursa i polaganja ispita u saradnji sa odgovarajućom ustanovom.
- (2) Nadležni organ starateljstva prati ispunjenje preporuke u saradnji sa odgovornim licem iz savjetovališta, odnosno ustanove i najmanje jednom mjesečno o tome izvještava tužioca ili sudiju.

Član 48.
(Pokretanje pripremnog postupka)

- (1) Ako maloljetnik u potpunosti ispuni vaspitnu preporuku „Uključivanje u pojedinačni ili grupni tretman vaspitnih, obrazovnih, psiholoških i drugih savjetovališta“, organ starateljstva podnosi izvještaj tužiocu ili sudiji, koji donosi naredbu o nepokretanju pripremnog postupka, a istu odluku tužilac može donijeti i u slučaju da maloljetnik djelimično ispuni navedenu vaspitnu preporuku ukoliko nađe da pokretanje postupka ne bi bilo cjelishodno s obzirom na prirodu krivičnog djela i okolnosti pod kojim je učinjeno, raniji život maloljetnika, njegova lična svojstva i razloge neispunjenja obaveza.
- (2) Tužilac donosi naredbu o pokretanju pripremnog postupka u slučaju kada maloljetnik ne ispuni vaspitnu preporuku ili je ispuni djelimično, ali u mjeri koja opravdava pokretanje postupka na osnovu mišljenja nadležnog organa starateljstva.
- (3) U skladu sa stavom 1. ovog člana sudija donosi odluku o neprihvatanju prijedloga za izricanje krivične sankcije, dok u skladu sa stavom 2. ovog člana postupa po prijedlogu tužioca za izricanje krivične sankcije.

DIO ČETVRTI- EDUKACIJA

Član 49.
(Edukacija za sticanje dodatnih znanja i vještina)

Stručna lica za sprovođenje postupka posredovanja, praćenja i izvještavanja iz člana 8. stav 2. ovog pravilnika redovno se edukuju po programu koji donosi Pravosudna komisija Brčko distrikta BiH, a radi sticanja dodatnih znanja i vještina za vođenje postupka posredovanja, primjene i izvršenja vaspitnih preporuka.

DIO PETI- ZAVRŠNE ODREDBE

Član 50.
(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom usvajanja i objaviće se u „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

Broj: SuPK-1265/12
Brčko, 29.10.2012. g.

**Predsjednik
Pravosudne komisije
Safet Pizović**